

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Nyilttér petítésra 50 fillér.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Feloldó szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A karfiol termesztésről.

(Vége.)

Midőn már a fagytól nem kell tartanunk, az első megmunkálásnál kiszabadítjuk őket. Kisebb területen és a hol virágedény kellő számmal van, éjjelenként azokkal takargatjuk.

A további teendők teljesen megegyeznek a fejes káposztáéval mindaddig, amíg a karfiol rózsái nem mutatkoznak. A mint a szivhajtás helyén az első tejfőhérrózsát megpillantjuk, azonnal meg kell kezdeni azoknak beárnyékolását, nehogy a forró nap megpirítsa s nehogy a rovarok is elrepüljenek. A beárnyékolás úgy történik, hogy a karfiol, hosszabb külső leveleit befelé, a rózsára hajlítva félig reátörjük. Így a rózsák árnyékában tovább fejlődhetnek, mindvégig üde és tejfőhérrózsák marad. Mihelyest teljes kifejlődésükre eléré, megkezdhetjük a vágást és az értékesítést. A szép karfiol mindenkor kelendő, de különösen jól értékesíthetjük azokat, a melyeket összel tövestől felszedünk, szellős pinczébe homokba állítunk s ott fejlesztik ki tökéletesen rózsáikat. Ezek a pinczébe kifejlesztett vagy eltakargatott késői karfiol-rózsák a legfőbbek, legüdebbek, legízletesebbek, s ha valakinek néhány ezer ilyen karfiolja van, az ugyancsak szépen pénzeltethet is belőlük. A hajtásra szükséges palántákat szintén magvetés után nyerjük.

Augusztusban, szeptemberben vetjük a magot ládácákba, vagy egy kihűlt melegágyba. A kikelt palánták egy már előre elkészített, kihűlt melegágyba, tápdús földbe ültetettnek, ablakokat rakunk rájuk s ha szükséges egy kevés árnyékot is adunk nekik. Így állanak néhány napig lezárva, míg a gyökerek fejlődésnek indulnak. Mihelyt azonban a gyökerezés megindult s a palánták növekedni kezdenek, az ablakokat azonnal eltávolítjuk róluk, hogy a palánták megedződjenek. Csakis huzamosabban tartó esőzések beálltával rakatnak fel az ablakok ismét, de a szellőztés ezen esetben éjjelnappal meghagyjuk. Későbbi hajtásra szeptember végén októberben is vethetünk s mindenben ugyanugy járunk el eddig is meg aztán is, mint ahogy ezt fentebb már leirtam.

Az augusztusi vetés után nyert palánták hajtását december vagy január első felében kezdjük meg. A melegágyat megelőzőleg lótrágyával készítjük s ha módunkba van egy harmadrész falevével keverjük, a leveleket e célra még a hó leesése előtt gyűjtjük össze. Az ágyat 40 cm. vastagon töltjük meg jó melegágyfölddel. Ebbe ültetjük a palántákat. Az ültetést a következőképp végezzük.

Ha az ágyban a föld, mely a lerakásnál fagyos volt, fölengedett s jól átmelegedett, mihez 3—4 nap szükséges, jól megforgatjuk, megkeverjük, hogy a káros gőzök,

párak, melyeket a hideg föld a trágyából magába vett, kipárologhassanak.

A forgatás után elgereblyezzük és arányos sorokban osztjuk még pedig úgy, hogy minden egyes palánta közvetlen az üveg-lábla közepe alatt kapjon helyet. Ezt megjelölhetjük karócskával, vagy pedig egy-egy lukacsát bökünk a földre. A kijelölt helyen egy 10—12 cm. mély lyukacsát vájunk, melyet félig megtöltünk korhadt marhatrágyával. A palántát a félig kitöltött lyukba úgy ültetjük, hogy a palánta körül 4—5 cm. mély tányérka maradjon.

Ezek után minden kedvező pillanatot el kell lesnünk, hogy palántáinknak levegőt és világosságot adhassunk. Egy hónap leforgása alatt a palánta torzsája körül hagyott lyukat korhadt trágyával töltjük meg, mely munkálatnál figyeljünk arra, hogy a korhadt trágya azzal a hőfokkal birjon, mint az ágy.

A palánták így rohamosan fejlődnek s néhány hét alatt elérik az ablakokat. Ekkor megemeljük a ládákat, ha az idő zord, friss trágyát rakunk az ágy körül. Március elején a palánták közé ültetett salátát, retket már időközönként kiszedhetjük s értékesíthetjük. Az agyat kitisztítjuk s a palántákat 12—15 cm-re feltöltögetjük, miáltal a torzsáját erősítjük és újabb gyökerek fejlődésére kényszerítjük. Meleg, csendes napokon az ablakok most már egészen leszedhetők s szükségessé válik a gyakoribb s nagyobb mennyiségű öntözés is. Ajánlatos továbbá kétszer, háromszor hígított marhatrágyával átöntözni, de csak addig, míg a virágzás nem mutatkozik.

A rózsák mutatkozása után a már leirt módon kezeljük a hajtott karfiolt. Hajtásra legalkalmasabb fajok: a »Husege-főle törpe« és a »berlini melegágyi«. Középkoraik: az »erfurti törpe« és a »Non puls ultra« a »korai olasz óriás«. Későiek a »késői olasz óriás« az »Algiri« és a »Stadholder«.

Szenté Dezső
gazd. szaktanár.

Tanulmányi kirándulás.

A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet III. és IV. éves növendékei az intézet igazgatójának és 3 tanárnak a vezetésével három napi tanulmányi kiránduláson voltak május 23, 24 és 25-én Pécsen. Máj. 23-án a reggeli gyorsvonaton indult el Csáktornyáról az 54 növendékből és 4 kisőrből álló csapat és 26-án az éjjeli gyorsvonattal érkeztek vissza a tartalmas és rendkívül tanulságos kirándulásról, teljesen kifáradva. Igen, teljesen kifáradva, mert ha három nap alatt csak a legnevezetesebbjeit és legkiemelkedőbbjeit is a pécsi országos kiállításnak és Pécsnek, Dunántul ezen szép és modern városának, egyéb látványait nagy általánosságban akarja is valaki tanulmányozni, annak mind a három nap kora reggeltől késő estig fáradságot nem ismerve kell robotolnia.

Rövid volt tehát e három nap időben de annál gazdagabb tapasztalatokban. Ami a kirándulás külsőségeit illeti, e tekintetben csak elismeréssel lehetünk Pécs iránt. Kifogástalan, katonai berendezésű szállásunk volt a sziget újvárosi népiskolában; a Vadember szálló tulajdonosa pedig naponkint csekély összegért olyan magyaros és jó kosztall látott el bennünket, hogy teljes megelégedésünket és köszönetünket nyilvánítjuk csak ez uton is érte. A hol csak valamit megakartunk nézni, mindenütt szíves előzékenységgel fogadtak bennünket s ebben legelső helyilleti meg Zsolnay Vilmos gyárost, a nagy hírű zsolnai gyárak megalapítójának a fiát, a gyár jelenlegi tulajdonosát s az országos kiállítás elnökét, ki növendékeink számára mérsékelt belépő jegyeket adott a kiállítás területére s a legnagyobb előzékenységgel engedte megtekinteniük világhírű gyárának összes berendezéseit és a gyár üzemét, hol a tulajdonosnak sógora, Matasosky ur volt szíves bennünket kalauzolni.

A kiállítás és Zsolnay gyárakon kívül még a többek között megtekintettük a Litzke féle pezsgőgyárat, mely utóbbinak méretei valóban meglepték növendékeinket s ugyancsak bámultak a 150 hektoliteres ugynevezett keverő hordó óriáson, melyhez hasonló nagyságu hordórol még csak fogalmuk sem volt eddig. A gyár üzemmenetét maga a tulajdonosok egyike magyarázta növendékeinknek szíves készséggel.

A Duna Gözhajózási Társaság pécsi kőszénbánya telepének a megtekintését is készséggel engedte meg a bányaigazgatóság.

A Scholz Antal és Fia sörgyárban a tulajdonos Scholz Antal maga kalauzolt és magyarázta a sörgyártást és a gyár megtekintése után kellemes meglepetésül 10 órával vendégelt meg növendékeinket.

A nevezetesebb látottak közül fel kell még említenünk a pécsi új postapalotát, melynek berendezéseit és beosztását Tóth Lajos postafőnök ur engedelmével és szíves kalauzálása mellett tekintettük meg. Fogadják szíveséggel ezt uton is köszönetünket.

A mit csak ily rövid idő alatt megtehetett nézni, azt mi mind megnéztük Pécsen s növendékeinkre nézve ez a kirándulás a mily tanulságos volt, annyira kedves emléket is fog hagyni maga után.

A pécsi országos kiállítás maga imponáló méreteivel messze fölülmulja az országos kiállítások sablonos kereteit s bizonyára dicsőséget fog szerezni a rohamosan fejlődő magyar iparnak, mezőgazdaságnak és általában a magyar közgazdaságnak. Igaza van Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterünknek, mikor a kiállítást megnyitó ünnepélyen Frigyes főherceghez intézett beszédében e kiállítást a magyar munka diadalának mondotta. És méltán, mert a kiál-

litáson láthatjuk csak igazán, hogy míve fejlődött kulturánk, és egész közgazdaságunk az utolsó 10 év alatt. Itt megtaláljuk mindazt, a mit szépel, nagyot és hasznosat a magyar elme teremtett a legutóbbi időben.

A kiállítás sikere nagy részben a kiállítást rendező bizottságnak, főképen annak lelkes és fáradságot nem ismerő elnökének, Zsolnaynak az érdeme ugyan, de a sikerhez természetesen hozzájárultak a kiállítók is, kik kiállításuk díszes és izléses elrendezésével a kiállítás fényét emelik.

A kiállítási terület mindjárt az állomás mellett van, mintegy 10kát hold területen.

Az indóház utcán levő izléses főkapu után mindjárt sorakoznak a pavilonok, melyek mindegyike már kívülről elárulja annak a mivoltát. A pavilonok között (mintegy 50) parkirozott utak vezetnek egyik pavillontól a másikig.

A kiállítás területére lépő figyelmét legelőször is a fő kaputól induló utnak a végén levő nagy Iparcsarnok vonja magára óriási méreteivel és izléses ügyes építési stílusával. E csarnokban mintegy 500 kiállító szerepel tisztán magyar termékekkel.

Hatalmas pvvilonok a Mezőgazdasági, a Textilipari, a Gépcsarnok, a Borászat pavilonok. Utóbbiban a többi között egy óriási hordó, melynek az egyik végén életnagyságu alakban van kifaragva a király és királyné. Tanulságos a közoktatási csarnok kiállításai, a közlekedési pavillon, a pécsi köszvénybánya telep, a Littke pezsgő gyár, Brázay Kálmán féle külön-külön pavilonok. Külön pavilonja van még Frigyes főhercegnek, a halászatnak, az erdőszelnek stb. Van a kiállítás területén egy hatalmas aréna, melyben esti fél 11 óráig színelőadásokkal azután éjféli orfeumi előadásokkal szórakoztatják a kiállítás látogatóit.

A kiállítás temérdek látni valóját természetesen itt mind elsorolni teljes lehetetlenség, de az nem is tartozik ez ismertetés keretei közé. Annyi azonban bizonyos, hogy a sok látni való csak örvedetesen győz meg bennünket a magyar ipar folytonos és rohamos fejlődéséről, mellyel hisszük, hogy nem sok idő múlva sikerül a külföldi hazánkból nagy részben kiszorítani. — Adja Isten, hogy úgy legyen.

Dékány Mihály.

Modern Pedagogia.

Ezen a címen jaidult fel ismét egy ismeretlen cikkirő a »Népnevelő« 1907. május hó 19-iki számában.

Nyíltan mondja, hogy a muraközi tanítók demoralizáló magaviseletet tanúsítanak, mert »sajnos a muraközi tanítók csak tanítanak, de nem nevelnek«. Tehát valamit mégis tesznek. Szép, Kőszönet az elismerésért.

»Lelkiismeretesen állíthatom — írja a levélíró, hogy az állami és közégi iskolatanítók itt Muraközben tönkre teszik ezen áldott jó népet. Ide hallgassatok »erélyes magyarosításért lelkesedő urak«, mert figyelmetekbe lesz ajánlva, »hogy nagyon vegyes érzelmek közepette fogja bevenni a magyar szót az a nép, mely ilyen korrupt elemekben kénytelen szemlélni a magyar intelligenciát.

Ennek, a válogatott kifejezésekkel tarkított, főmedvénynek nagyon is pauszláv ize van.

Kedves kartársak! Mit szólított ehhez? Összességben vagyunk ám lerántva az egész ország színe előtt és kövte hiszem, hogy annyira bölcsek lesztek, ily szeny irat ellen nem szólni.

Mintha a sorokból ki lehetne olvasni, hogy fáj cikkirőnek az, miszerint a muraközi iskolák lassankint felszabadulnak a horvát szellem terrorizmusa alól. Annak pedig nem a tanítók az okai. Talán ilyen s ehhez hasonló cikkecskék, a melyek sem nem nevelnek de nem is tanítanak.

Gorombasággal és lepiszkításokkal senkivel szemben nevelőleg hatni nem lehet; azt hiszem, hogy Muraköz tanítóóságának eddig még egyetlen tagja sem volt, aki Renan tanai alapján megdarvinismosodott volna, mert mind derék hazafinak; de jó hatholikusan is ismerem.

Határozottan tudom, hogy Muraközben vannak nem róm. kath. felekezeti iskolák, melyek tanítólete minden vasár- és ünnegnap a szentmisénél van. Keresztjáró- és egyéb napokon tanítók felügyelete mellett mentek a gyermekek körmezetekre. Templomi keresztjárások vezetés mellett a litániára. Május 1-től minden reggel szent misékre. stb. Az iskolában a helybeli plébános akadályoztatása esetén az előírt órákban örömmel taníjják a hit- és erkőlestant és szép sikerrel.

Hát kell-e még több.

Édes Uram! Önt a gyűlölet annyira elvakította, hogy nem akarja látni, miszerint az állami és közégi iskoláknál is vannak igen vallásos tanítók és tanítónők is, akiket, de különösen az utóbbiakat Ön a »demoralizáló«, korrupt, stb. kifejezésekkel bizony érzékenyen megsértett.

Az igen tisztelt cikkirő a pessimismusnak nagyon is vastag szemüvegén nézi az erkőcsi romlást Muraközben s talán elfogultságában már előre látja azt az irtózatost Szodomát, melynek Lőtija ki lesz?

Nem akarom elhinni, hogy találkoznék Muraközben annyira istentelen és korrumpált tanító,

de ha mégis, azt úgy hiszem, más uton módon lehetne figyelmeztetni és szeretettel iparkodni jó utra téríteni, de két járásnak intelligens tanítóit ledemoralizálni, még sem járja.

Azért mondom szeretettel, mert mint veszem észre, cikkirő is peagógus akar lenni, hogy annyira tördök az iskola tanítókkal. Kár volt tehát egyszerre oly szeretetlenséggel cikkezni azok ellen, akikkel cikkirőnek talán magának is karöltve és vállaltva kellene »az áldott jó népet« boldogítani.

Ilyen cikkezés csak az ellenségnek s az ugynevezett internationalis szociálistusnak nyújt bő tápot. Az pedig nem magyar, aki saját vére ellen emeli a gyűlölet éles fegyverét és nem róm. kath., aki nem a szeretet tanait hirdeti.

No csunya dolog. Kár Magyarországnak sokat féltett kincsét ezen könyves oldalról rosszakaratulag annyira pellengére tenni.

Ez nem vonzás, hanem tasztítás. Hát cikkirő is nagyon tasztigálódott a válogatott kifejezésekkel és letelezésekkel, melyek miatt különösen feltett hiva a tanügyi kormány.

Hát azt kizsem, Muraköz tanítóósága is ott lesz akkor.

Nagyon epés tintába mártotta Tisztelt cikkirő Ur vastag tollát s vagdalokozott vele kegyetlenül. Azt hiszem, nem fog dicséretére vállalni, mert a gyűlöletet senki sem viszonzozza szeretettel.

Quid quid agis, prudenter agas et respice finem.

Kotor, 1907. május 22.

Pataki Viktor
igazg. tanító.

K Ü L Ö N F É L E K .

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Grau Géza csáktornyai állami tanítóképezdei helyettes gyakorlóiskolai tanítóit ugyanezen intézethez rendes gyakorló iskolai tanítóvá a X fizetési osztályba kinevezte.

— **Hivatalos órák.** A csáktornyai kir. adóhivatalban június hó 1-től október 15-ig a hivatalos órák egyhuzamban, reggel 7-től délután 1-ig lesznek, s a pénzkezelés 8-tól 12-ig tart.

— **Református istentisztelet.** Kádár Lajos nagykanizsai ev. ref. lelkész június hó 9-én délelőtt 10 órakor Csáktornyan, az állami polgári iskola emeleti nagytermében az úri szent vacsora kiosztásával egybekötött ev. ref. istentisztelet tart, a melyre a református hívek és a szives érdeklődők ezután is szeretettel meghivatnak.

T Á R C A .

A világtalan világossága.

(Folytatás).

— No, lássa, most nem köll. Itt vagyok én.
— Van jó ruhája? Mert én nem látok ám.
— Nem ám, de az öveget meglátja, ugye? ungorokodott vele a leány,

— Ha nem látom is, megérezem. Nem tudod te mit mond a horvát?

— No, mit?
— Azt, hogy: Kulko tudom, tulko mondom, káj neznam z prstom pokázsem.

Erre aztán vége szakadt a buslakodásnak. Az elmék éledezni, a szemek sziporkázni, a nyelvek forogni kezdtek.

Nyájas, enyelgő hangulat ereszkedett rájuk. Boldog békességgel s békés boldogsággal telt meg a füstös, borgőzös hajlék.

A telt, kielégített gyomor nem ismer lázadást, sőt ennek a szándékát is megjuhásztja a lélekben.

A vándorló — hogy immáron leszámolt 3 napra az éhséggel (no, a szomjúsággal fél órára sem!) többszöröskint szemügyre vette a leányt, aki szintugy ráfeledkezett a fiatal utróvóra.

Csakhamar észbe kapott a leány, hogy ez a lakodalomelőestéje nem nóbliá.

Pohár is köllene.
Nosza, nem kereave picéért, ő maga kerített egy párat.

— Aztán egész arcátlan bizalmaskodással töltött.

Töltött és összeértette a poharakat.

— Isten éltesse az új párt, kiáltá harsányan.

— Magával összött. — Tóditotta meg a vőlegény.

Alig váltottak egy-két szót, már újfent kocintottak.

— Eljen a szép menyasszony! — lelkendezik a vidéki.

— Hát éljen is! — csillan meg a leány szeme. De — teszi hozzá kissé mámorosan — kigyelmeddel együtt.

— Ugy! ugy! — folytatja a vak. — Isten hozta közénk! Legalább van tanujja egyszer életben az én boldog időmnek is.

— Szívesen csatlakoztam kendtekhez. Mondja az idegen, de komoly hangjához sehogy se illet szemének, vízben fürdő pilláinak kacór vagdalása.

— Szép volt tőle, hogy nem vetett meg bennünket. — Igy a vak.

— Szegény a szegényt nem veti meg. Szövi tovább a vándor.

— Nem vagyunk ám mink olyan szegények, mint más képzelné. Van nekünk jóformán mit aprítanunk a tejbe. — Hivalkodott az asszonyféle.

— Hát vanni — van! — Adott az Isten valamelyest.

— Sokat? Tetteti a közömbösséget az utas, de vére ádzul lüktet.

— Több, mint ötven forintunk van. — Ugy bizony! dicekszik a menyasszony, — de az elkel a lakzira.

— Szerencsések! nekem egy fityingem sincs. Ha nem ad könyörületből szállást a kocsmáros, akkor a csillag égboltozat lesz a paklanyom, pucoktúrás a f-jvankosom.

— Szegény! szánakozott a leány. Talán tudnánk segíteni valamit rajta. Ugye, Gábor? tasztintá oldalba férjért.

— Adj neki egy koronát. De ne család meg!

— Nem, nem!

A leány kiboncolta magzaggal összekötött bajkáját, lájbiját, belevatorázott a keblébe, onnan kihuzott egy zacskót. Abban volt a fele pénz. Fele meg az »embernél.

— Ejh, de meglát a maga szive, gerlicém!

— Miért? mosolyodik el a leány és mintha forró láz aszalná idegeit. Sohse halott ő még ily gyönyörű beszédet.

— Érzem, mert ez a korona is forró tőle.

— Hátszen élek. Csak a halotté hideg.

— No, az én tenyerem antul fagyosabb. De nincs is ám maradása benne a garasnak Csapláros! hej, csapláros!

— No, mi köll, te vakarcs? Ugy kátozol, — mintha tied lenne a baktertojás.

— Egy liter glavajét ide.

— Van-e pénz?

— Van-e?

— Több mint a papnak. Láti ez a koronát?

Haller Jenő.

Folyt. köv.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Prékopa Vilmos módosi adóhivatali ellenőrt hasonló minőségben a perlaki adóhivatalhoz helyezte át.

— **Népgyűlés** lesz ma délután 4 és fél órakor a Zrinyi téren a függetlenségi és 48-as párt Csáktornyai kerületének a megalkatása érdekében.

— **Új postapalota Csáktornyan.** A csáktornyai posta hivatal jelenlegi helyiségei már rég idő óta nagyon szűkek bizonyultak s évek óta folynak a tárgyalások a város és a postakincstár között egy új és megfelelő posta épület emelése ügyében. — A város képviselőtestülete legutóbb a régi városháza helyén (jelenleg szolgabírószék) építendő új postaépületre nézve egy tervet fogadott el, melyet fölterjesztettek a posta kincstárhoz a város föltételeivel szemben. E szerint a város a régi városháza helyén hajlandó egy 60000 koronás posta épületet építtetni, melynek az emeletén a főnöki lakás és egy tisztai lakás, földszinti részében pedig tisztán posta távirtda s távbeszélő helyiségek lennének, ha a posta kincstár ez épületre nézve 20 éves szerződést köt évi 4000 koronás bérlettel. Erre vonatkozólag sok huza-vona után most értesítette a posta kincstár a várost, hogy az épület tervet helyesnek találta és a föltételek szerinti bérletet a várossal megkötötte. Most már tehát mi sem állja útját az új postaépület felépítésének s ha a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés is jóváhagyja a város határozatát, azonnal megkezdik az építést.

— **Ebzárlat Csáktornyan és környékén.** Csáktornyan egy kutyán a vesztesség gyanúja állapítottán meg, miért is a járási halóság elrendelte, hogy Csáktornya és azzal szomszédos Drávaszentiván, Felsővidafalva, Zalaújvár, Sztilon, Drávasztrímahály, Szászko, Nagylalu, Felsőpusztafa és Drávasásárhely községben az ebek 40 napig megköve tartandók, vagy pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva pórázon vezethetők csak. A szabadon járó ebeket összefogdossák és tulajdonosaikat megbüntetik.

— **Kivándorlás.** Május hó 26-án 9 babcasai parasztot tartóztattak vissza a csáktornyai vasuti állomáson, kik utlevél nélkül igyekeztek Amerikába.

— **Gyújtogató villám.** Május 26-án este hatalmas vihar vonult el Csáktornya és egész Muraköz fölött. Csakugy csatologott a villám és sok helyütt leütött. Egyik villám Belicán a majorban a cselédek mellett sertésóba csapott be fél 10 órakor s azt felgyújtotta. A kár 1050 korona.

— **Aki férjhez óhajt menni.** Strner Mária belicai lakosnő nagyon vágyott a főköltő után s mivel férfi, kit boldogítani szeretett volna nem jelentkezett, megbizta Marinovicz Mária zalaújvári lakosnőt, hogy az szerezzen a számára férjet. A felkért el is fogadta a megbizást s előleg fejében 27 koronát kért, majd pedig lassankint különböző ruhaneműeket kért megbizójától. A megbizott férjet azonban nem szerzett, hanem megbizóját csak hitegette, melyet az végre is megunt és följelentette a vállalt kötelezettségének eleget nem tevő közvetítőt.

— **A selyemtenyésztés érdekében.** Most van itt az ideje a selyemhernyó tenyésztésének s most, mikor aránylag a mezei munka is kevés van, sok szorgalmas és szegény család foglalkozhat selyemhernyó tenyésztéssel, mellyel alig valami fáradság után szép keresetet biztosíthatnak maguknak az ezzel foglalkozók. Igen ám, csak hogy a selyemhernyó tenyésztéssel foglalkozóknak

is megvan a maguk ellenségeik, akik apró cseprő dolgokkal bosszantják sőt sokszor megis akadályozzák a szorgalmas ember törekvéseinek a sikerét. Így ismeretes dolog, hogy egyes községekben mily gyakori azon sajnos eset, miszerint különösen jobb módúak és a háztulajdonosok az utcákon álló szederfákról a lombszedést ellenzik sőt rosszindulatukban különféle ártalmas folyadékkal nyíltan és titokban hasznavehetlenné is teszik a szederfák lombját. Az ilyen visszaélések a mily hitványságok, annyira lelketlenek is és épen ezért kétszeres szigorral kell velük szemben a törvény szigorát alkalmazni. A járási főszolgabírószék a selyemtenyésztéssel szemben elkövetendő eme visszaélések megakadályozása érdekében most szigorú rendeletben utasította a községek előljáróságait, hogy selyemtenyésztés érdekeit minden lehető módon előmozdítani törekedjenek és a selyemtenyésztés ellen vétőket jelentsék fel megbüntetés céljából.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előljárósága által közhírré tételik, hogy folyó évben letárgyalandó nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adókiszámítási javaslatai folyó évi május hó 29-től június hó 5-ik napjáig a községhez 3. számú helyiségében közszemlére tételik ki oly célból, hogy azt az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthessék. Kelt Csáktornyan, 1907. május hó 28. Az előljáróság.

— **Osztrák szedelgés denaturált szesz árusításával.** A vidéken valami osztrák cég utazója sajátos denaturált szesz s a tapasztalatlan kiskereskedők nyakára. Ez rőzsaszínű, kemény koczkalakú aru, szóval töményített denaturált szesz, melyet az utazó azzal kikötéssel ad el, hogyha a pénzügyörög az ily módon preparált szesz árusítását ellenezze, a cég az árut minden ellenvetés nélkül visszaveszi. Hát persze hogy ellenzi, mert hiszen minden törvényismerő ember tudja, hogy denaturált szesz csak legalább félliteres, zárt üvegekben árusítható és csak a bejelentett forrásból szerezhető be. De most jön a java: a bécsi cég nem akarja visszavenni az árut, melyet árusítani nem szabad és az ügy most majdnem mindenütt az osztrák bíróság elé kerül. Az illető kiskereskedők egy kicsit megérdemlik ugyan, hogy pórul jártak, a pénzügyi hatóság azonban helyesen tenné, ha kinyomozná a kérdéses osztrák céget és jövedéki kihágás miatt megindíttatná ellene az eljárást.

— **Apaállatok beszerzése és tartása a községek kötelezései.** Muraszterdahely község képviselőtestülete mult év szeptember hó 30-án azt határozta, hogy mivel a községi bikák tartása a községnek évente 1000 koronába kerül s ez a község lakóira nagy terhet ró, 1907 évi január 1-től kezdve az 5 drb. községi bika után tartás díjat nem fizet, hanem azokat nyilvános árverésen a legelőbbet ígérő községi lakosnak tartás és fedezetelés céljából tartásdíj fizetése nélkül oly feltétellel adja el, illetve engedi át, hogy az árverési vételár a bika kislejtése után ennek eladásakor lesz vevő által a község pénztárába befizetendő. Ezen határozatot Besnyák Lajos körjegyző megföllebbezte a megyéhez és Zalavármegye törvényhatósága a május hó 13-án tartott rendes közgyűlésében a község határozatát megsemmisítette és a község előljáróságát apaállatok tartására és kellő gondozására utasította, mert, mint a határozat mondja, az 1894. évi XII. tcz. 255-a értelmében az apaállatok beszerzése

és tartása, a községek kötelezése s a törvény ezen világos rendelkezése ellenére a tenyésztőknek egyes gazdáknak leendő átengedése már csak azért sem hagyható helyben, mivel ezáltal nem a köztenyésztés, hanem egyesek üzleti érdeke mozdíthatnák elő.

— **Duhaj uhlános közlegények.** Mult vasárnap este két uhlános közlegény nagy ribilliót csinált Csáktornyan. Este 9 és 10 óra között a Széna téren megtámadtak egy a rokonától hazafelé tartó védtelen cselédeleányt s mikor a kiabálására eleresztették, utána mentek és behatoltak a leány gazdájának a házába hol az előtűk bezárt előszoba ajtót feltörték és az előjövő szakácsnét összevissza verték karddal, úgy hogy a szegény nőn mintegy nyolc 6—8 centiméteres sebet ejtettek. A tulajdonos nem volt odahaza s így csak akkor hagyták el a házat a duhaj katonák mikor már szakácsnét jól helyben hagyták s a másik cselédhez ki egy vastagabb ajtóval elzárta magát nem juthattak. Ezzel azonban nem csillapodott le verekedő kedvük, a Deák utca végén levő Ternava hidnál egy gyanútlanul haladó járásbírószék tisztviselővel és egy kereskedő segéddel találkozva, azoknak estek neki s a kereskedő segéden alapos sérülést is ejtettek. Ez ügyben másnap szigorú vizsgálatot rendelt el a helyi katonai parancsnokság és kikutatta a tetteseket kiket azonnal letartóztattak s elkísértek a katonai hadbírószék elé, hol bizonyára szigorú büntetésben fogják kitanítani a hősködő hadfiakat, hogy a kard nem azért van az oldalukon, miszerint azt békés polgárok ellen emeljék. A helyi katonai parancsnokság ez ügyből kitolyólag az összes legénységre 3 havi kaszárnya fogságot rendelt el. Annál sajnálatosabb ez eset mivel eddig soha semmiféle körülmény sem zavarta meg a polgárság és katonaság között felálló jó viszonyt, s reméljük ez eset is csak elszigetelten fog maradni.

— **Adományok.** Gr. Leininger s Társa az aradi 13 hőslékű hős részére szobor állításához szükséges adományokkal Drávasásárhely községben következők voltak szívesek hozzájárulni Filipits Lajos 3 korona, Frász Tamás, Kornfeind Nándor, Löwensohn Miksa, Zsneider György 1 kor., Klucsárics Tamás 60 fill., Csakaturner Ignác, Horváth József, Keleti Samu, Meider Mór, Rhusocyc Elek, Schwarz Mór 50—50 fill., Deutsch Adolf, Srey József 40—40 fill. és Vreszk Vince 20 fill. Összesen 11 K 60 fill., mely összeg rendeltetési helyére elküldetett.

— **Hirdetmény.** Az esküdtzéki szolgálatra képesített férfiak alaplapstroma Csáktornya községet illetőleg elkészült és a községhezánál f. évi jun. hó 1-től bezárólag 15-ig közszemlére kitétetett. Ezen közszemlére kitétt lapstromot a fenti határidő alatt bárki megtekintheti és akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt bárki felszólalhat. A fentiek értelmében beadott felszólalások ugyancsak a fenti helyen folyó évi június hó 16-tól bezárólag 24-ig lesznek közszemlére kitéve, mely idő alatt a beadott felszólalásokra bárki észrevételeket tehet. Kelt Csáktornyan, 1907. május hó 29-én. Az összeíró bizottság.

Szerkesztői üzenet.

Gy. Alsódomboru. Az előbb érkezett közlők.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora,
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Pređplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fai računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Gazdi i družina.

Minister poljodolavskih poslov je govor držal vu orsačkim spravišču od sada razpravljajuće zakonske osnove, te je odgovoril socialistom na njihove govore. Rekel je minister, da već čez ljeta prosiju gazdi i prosiju družina da se naj zakon napravi, koji med njimi ravna stališ, pak ipak veliju sada socialisti, da je nikomu ne treba ovoga zakona tak je hudi. A stem da su tak nekoji gazdi, kak nekoji sluge proti tomu zakonu se samo to svedoči, da je zakon dober jer je pravičen.

Minister poljodolavskih poslov veli, da su oni, koji su sada proti zakonu za gazde i za sluge sigurno ne čitali ovaj zakon. A kaj čovjek ne čita, naj od onoga nedrži veliko posudjenje. Socialisti sve posvud larmaju proti ovomu zakonu. Napisali su poziv na sluge koj je pun laži. Na pisali su, da bude sada 2 milijonov državljanikov dolo vu suzanjstvu sa ovim zakonom. Dva milijoni su samo na papiru, jer vu celoj Magjarskoj samo pol milijuna gospodarstvene družine stanuje. Pita minister zatem socialiste, da gdo je nje prosil, da naj budu fiskalusi družine. Minister bi jako rad videl žive onu družinu, koja su zamolila socialiste, da je naj braniju. Ako pak nije nitko zamolil, onda se naj nevičeju ondi gde je neide.

Veli minister, da proti dobromu gazdi i proti dobromu slugi ovaj zakon nikaj ne-

čini, jer dobromu gazdi i dobromu slugi srce diktera. kakov nej bude. Ali treba je zakon proti hudim gazdom i proti hudim slugom. Koj človek nezagreši proti zakonu, on nema posla sa sudom. (Ako bi svi ljudi dobri bili, onda sigurno nebi trebalo zakona.)

Ovoga zakona su iz celoga orsaga poslaniki družine vidli, razpravljali, takajše su ga razpravljali i gazdi svi su rekli da je dober, sami socialisti su nekoje stvari popravljali nad zakonom i primili ga, a sada su ipak proti zakonu. (Ako je gazdom dober i služini dober, onda i socialistom more biti dober.)

Minister poljodolavskih poslov je zatem pokazal na one paragrafe sadašnjega zakona, koji su mnogo bolši od staroga zakona. Tu je nedeljni i svetešnji počinek. Robot je zatrt. Gazda samo čisto zruje slobodno da družini. Zemlju koju družini da, more gazda dobro obdelati i pognojiti. Plod i silje mora gazda zabadať dimo pelati družini. Družina zabadať dobiju foringu vu melin. Pomoć prilikom spreveda dobiju tak deca, kak družina. Skolanje družinske dece mora gazda na skrbi imati. Slugin gibuč i imetek i komencija nemore biti ekžekverana. Od toga negovoriju socialisti. Od toga nečeju govoriti. Jer bi sa tem hvalili zakona.

A kaj se tiče malih gazdov, minister veli, da je pripraven na onih mestah gde zakon na maloga gazdu veliki teret nosi, poslušati svako popravljanje i zakona tak popraviti, da budu i maui gazdi zadovoljni.

Jer jednomu ministru je i dužnost, da posluša svakoga, te da tak nekaj takovog stvori, čim bude svaki zadovoljen.

Zatem je minister govoril od socialistov. Čudi se da su sada najedenput tak stupili gori socialisti, kakti branitelji gazdov. Veli minister da je čital vu Svetim Pismu, da krivi proroki, su takovi kak vu ovčinu kožu oblečeni vuki, koji se neoblečeju zato vu ovčinu kožu, da bi se krotiti hoteli, nego zato da tak med ovce moreju dojt i odonut čim više ovcah odnesti. Tak su i socialisti. Minister zatem veli, da čim više i više bude se trsila vlada za stališ gospodarstveni posluvati.

Politički pregled.

Razgovori sa horvati ne su dopeljali do nikakovoga sporazuma. Minister Kossuth je izjavil, da rajše odstupi od službe, kak pak bi pustil ono, kaj nije zakonsko. Na željeznici mora biti jedan jezik. Da se bolje more razmeti sa ljudmi svaki činovnik mora znati i horvatski, ali službeni jezik je magjarski.

Horvati su sada bez odluke sami neznanju, kaj bi započeli. Pišeju novine, da budu obštruirali, a druge novine pišeju, da se je ban navoljil službe i da se hoće odpo-vedati.

Vu orsačkim spravišču se sada razpravlja zakonska osnova od gospodarstvenih slugov i od gazdov. Mnogo se govori od os-

Z A B A V A.

Ljubičići.

Sve ptice su popevale,
Mene drage k sebi zvale.

Zmed njih jedna popevala,
Moje srčce radovala.

Pital sam ju, ka bi bila?
Da se kako nej vidila.

Trudil sam se nju viditi,
Volil bi ju uloviti.

Angel rekel: »Hodi gori,
Prebiva v zelenim polji.

Lepša je od drugih ptičić,
Drobne speva od grličić.

Od srčce ljubavi gori.
Još mi angel to govori:

»Hodi hodi, drago dete,
Ako skupa bit željite.

Zubar.

Mi danas živimo u vrijeme mašinah. Za svaki posel su iznadjene mašine, tako imamo mašine za šivati, za mlaiti za podbrivati, za spat i buditi se i t. d. — Dapače je u Berlinu nieki mesar iznašel mašinu za klobasice dielati, u koju odozgor samo živoga pajceka nutar hite, a od spoda samo gotove klobasice van cure. U Ameriki pak je nieki Amerikanec još umietniju mašinu iznašel, u koju se odozgor zrelo grozdje nutar zasiplje, a odozdol već hižni sluga pijance iz kreme van hitće. — »Nego kaj se mašine tiče to je Gjura Plant nekaj posve novoga znašel, najme mašinu za zube pukati.

Gjuro Plant je bil već puno godinah birkaš pri grofu, a poleg te svoje službe se je on još bavil sa vračarenjem i pukanjem zubih. On je bil čoviek visokog tiela i bistre pameti. On je imal čvrste ruke, kak medved tace i kaj je snjimi prietel, to se je moglo reći da je u sigurnih rukah. On je bil na daleko i široko kakti glasoviti zubar — poznat, koj je znal hitro pukati bolestne i zdrave zube. Za svaki takov spuknjeni zub si je računat staroga srebernoga seksera. On je studiranim liečnikom bil na dosta veliku

škodu, jer sve iz ciele okolice je samo knjemu hodilo po vračtvo i zube pukati, koje je znal u oka megnenju spuknuti.

Za studirane liečnike je znal reći: — »Oni su sami svoji mučenici, oni niti jednoga zuba ne spuknu temeljito, uvijek ostane malo korenjiče, iz kojega onda opet zub raste i onda oni na njem opet novce zasluže.

Gjuro je znal i ljude nagovarati i nje upućivati, da pukanje zuba ne boli, dapače da je to vugodno, — i ako je takovoga komu spuknul a taj je od boli slivkal, znal je spuknjenoga zuba u vis držč slavodobitno reći: »No tu je taj lump! — Jeli da bolelo nije baš nikaj, — jeli sad moreš — huškati od veselja!»

Večina njih mu je povladjivala, dok su skupa bili, ali na samom pak je ipak svaki pripoviedal, da od kakovih ugodnostih pri pukanju, baš nije čutil. A ako je to njemu samomu u lice se podufal tvrditi onda je on samo srdito odgovoril: »Eh — kakakove boli — to je samo utvaranje! — Ti niti neznaš kaj je to bol . . . tamo idi pak si daj pri onih studiranih oslih zuba spuknuti, onda budeš znal, kaj je bol!»

Nekoji su doma povedali, da je strašno jako bolelo ali zub je bil na jedan krat

nove, nekoji i proti govoriju, osobito socialista. I minister poljodjelskih poslova je držal govor, od ovoga govora smo se i mi spomenuli u dnešnjim broju.

Ministerpredsednik Wekerle je sada bil u Beču i primljen bil pri Njegovim Veličanstvu na audienciji.

Vu Austriji su došli skup već ablegati. Tak bude zmešani ovaj austrijski parlament kak je i prije bil. Nemoreju jako biti zidavci austrijanci da su poleg novoga zbirnoga zakona zbirali.

KAJ JE NOVOGA?

— **KOLENDAR.** Julius 3. Pondeljek, Klotild kralj. — 4. Tork, Kvirin biskup. — 5. Sreda, Bonifac biskup. — 6. Četvrtak, Norbert — 7. Petek Sv. srce Jezusa. — 8. Subota, Medard biskup. — 9. Nedelja, Primus i Felician. — Evangelium ove nedelje je: »Približavali su se k Jezusu harmitari. — Zadnji fertalj meseca je 3-ga ob 6 vuri 20 minuti vu jutro. — Vreme bude deždovno.

— **„Črna ruka“.** Tak se je zvalo jedno družtvo vu Ameriki, koje se je sa tem bavilo, da je vkralo bogatih roditeljah decu onda za mesec danov roditeljem pisalo list, da nazaj dobiju dete ako tuliko i tuliko platiju. Od »Družtva Črne ruke« se je svaki bojal vu Ameriki i već čez ljeta nije moglo redarstvo ovo družtvo prijeti. Mnogo roditeljev je tak moralo platiti za svoju decu jako dragi penez, a krivci se — nisu dali prijeti, jer su jako spametno posluvali. Sada je nevjorskog taljanskog redarstva glavvar Petrosino ipak prijel vodju tih tvajov, koj se Pampinelli zove. Jedno dete ga je spoznalo na vulici jer ovo dete je takaj pri njem bilo i vno go su platili roditelji za njega. Takajše su prijeli i Pampinelliovu ženu. Pampinellija rotiju, da saznaju druge člane družtva.

— **Deždj.** Po dugoj vrućini je prošle dane bil lepi deždj. I to po celim orsagu, jer iz sve posvud se javi, da je na trojačke svetke deždj bil. Treba ga je bilo već jer

je vrućina skoro tri tjedne trajala na mestah i negdi-negdi čez 30 gradušov vekša bila. Po deždju se sve lepo zeleni.

— **Vumrl je.** Ungar Adolf penzionerani drávacsányški notarijuš ovoga meseca 15-ga po poldne ob 5 vuri je po kratkoj borbi vu Csáktornyi vumrl. Pokojni je bil 57 ljet star i 30 ljeta je bil notarijuš vu Drávacsányu, gde su ga svi ljubili. Samo pred par tjedni je išel vu penziju. Ovoga meseca 16-ga su ga pokopali vu izr. cintoru. Naj počiva vu miru!

— **Zaruki.** Tárnai Mihály činovnik muraközjske šparkasse si je zaručil Antonovics Józsefa csáktornyaškog stanovnika kčerku Marišku gospodjicu.

— **Vu potoku se je vtopila.** Nije dosta moći pisati roditeljem, da naj paziju na svoju decu. Prvič zato jer su nam deca svim draga, drugoč jer je greh ne imali brigu na decu, a tretič jer vno go postla si zadobavi on sa sudom, koj nepazi na svoje dete i sa ovim se nesreća pripeti. Tak se je dogodilo vu Végfalvi. Kovacsics Antalova 5 ljet stara pucška je vu potok opala i dok su domaći vu pamet zeli se je vtopila.

— **Fabrika vu Csáktornyi.** Ne samo Csáktornya nego i drugi varaši se jako boriju za to, da fabriku koju smo spomenuli, da bi vu Csáktornyi bila za žensku robu, oni dobiju. Tak i Nagykanizsa. Ali mi mislimo da bi Csáktornya priličneše mesto bilo za ovu fabriku. Taki poleg Csáktornye je Ternava potok, koj je jako potreben jer k takvoj fabriki je voda potrebna. Zvun toga medjimurski ljudi, koji bi vu ovih fabrikah bili više razmeju se vu tem poslu kak okoli Nagykanizse. Mi mislimo da bude firma, koja hoće fabriku zidati si premislila, da je Csáktornya najpriličneše mesto za ovu abriku, pa bude fabriku sem dala. Za medjimurski puk bi to velika olekšica bila.

— **Kozaki vu krvi.** Krvavi den je imel ovoga meseca 18-ga ruski varaš Lodz iz banhofa su najme poštu peljali i 30 oruženih dečkov je napalo na pošlanska — kola. Kozaka soldata koj je pazil na pošlanska kola, su zaklali, pošlara, kućša i druge soldate su na smrtno oranili da su omed-

leli, a onda pak su razbili, kočiju, iz nje su 2000 rubelov vkrali i pobešli su. Za malo vreme su došli na lice mesta kozaki, koji su zbog rauberije svakoga krivoga i nekrivoga strelili na vulici. Sedem ljudi je takl vumrla a trideset njih je težko ranjeni. Zatem su kozaki otišli vu jednu fabriku i tam su 29 težakov bez svake krivnje postrelali i 45 njih oranili. Tak je sigurno življenje človeka vu orsagu ruskoga cara.

— **Pučka zabava.** Ognjogasno družtvo vu Csáktornyi vu Varosligetu bude junuša 9-ga pučku zabavu priredilo.

— **Ternava.** Svaki gazda mora do augustuša 1-ga jarek Ternave izčistiti. To je naredba varmegjinskoga sudca. Ovoga ljeta je Ternava vno go kvara načinila. Zato je sada vun dana naredba, da svaki gazda poleg kojega zemlje teče Ternava, te je breg njegov mora čistiti. Koj nebude izčistil do 200 korun strofa bude platil. Spomenemo ovde, da je plan za izravnanje jarka Ternave već gotov, ali nekoji gazdi su ga apele-rali. A bez redovitog, planeranog čišćenja i ravnaje jarka jako malo vredi. Osobito to nije dobro, kaj je gde letenjski i muracsánjski put skup dojde na onim mestu, gde je melin. Voda iz poldrugi meter visine opada na melin. Kad je više vode se voda nabere i poleje hatar i dalje još do Hodošana. — Do toga ipak, dok nedođe vun kvizičija svaki sebi čini hasen, ako čisti jarek Ternave.

— **Premešćenje.** Sambolek János se-lencejski kapelan je vu svetu Janu (poleg Jaske) premešćen za kapelana.

— **Znamenito tele.** Pri Percsics Antalvu Ormosu vu Muraszentmartonskoj fari je krava jedno tele skotila, koje samo tri noge ima. Tele se je još ovoga meseca 10-ga skotilo. Sada još živi i skače po 3 nogah. Spomenuti je vredno, da mu prva jedna noga fali.

— **Iz lojtre je opal i vumrl.** Vdovica Zsivulics Antalova rođena Lovrencsics Fran-65 ljet stara ženska je ovoga meseca 12-ga iz jedne 3 metre visoke lojtre opala i tak vumrla.

— **Ogenj.** Ovoga meseca 10-ga se je

vani kak iz puške. Drugi opet su pripoviedali, da Gjura ima klešće, kojimi lahkoćom spaknul zuba, makar bi mu koren bil do sedala tako dobre su te klešće. To je sve bilo istina, da mu je to pukanje zubih dobro od ruk išlo, ali klešće kojimi je pukal nisu bile nikaj izvanrednoga; one su bile takove, kakovimi se navadno čavil iz desek puču. Ove klešće su znale biti na čase i posve dobre volje, pak su sa betežnim zubom i jednoga zdravoga znale zahvaliti i spaknuti. Medjutim se je Gjura pri takovih malenkostih odmah znal znajti: »Ah gledaj — pak je i jedan zdravi zbetažnim van došel — no taj bi bil mogel nutri ostati još koje vrijeme« — medjutim je betežnika batrivel: »No nikaj zato platil budeš samo za jednoga — za onoga betežnoga!«

Kajti pak su se takovi slučaji višekrat dogadjali, to su ljudi pričeli u te čudotvorne klešće zaufanje gubiti i anda je Gjuro moral nekaj novoga znajti, ako je hotel da mu »Kunti« vierni ostanu. Njegova bistra glava mu je medjutim odmah došla na pomoć te je on preko noći znašel novu novčatu mašinu za zube pukati. A to pak je tak došlo:

Niekog dana dojde Hodašanski Purič k Plantu, lice mu je bilo otečeno a lieva

stran istoga debela kak legradski cipov za groš. Purič je bil vrlo osietljivi čoviek prama svakoj boli, k tomu bil je dosta bogat čoviek, medjutim da do sad već nebi puškin prah bil iznadjen, on ga sigurno nebi bi iznašel. Kad je Purič došel k Plantu tužil mu se je plaćući da ga u dolnjoj lalovki jedan zub tak strašno boli da već tri dni i tri noći nema pred njim mira; jeli nebi on nozbit znal za kakovo vraćvo — proti toj boli — mozbit kakove kapljice ili mast, kojom bi ga namazal i utišil! Gjura pogleda Puriču u usta i previzitira toga nemortutnoga zuba a onda reče: »Tomu zubu more samo jedno pomoći a to su klešće! Taj lump je do jeter dole sprhnjeni mogel bi vam oš i pluća jetra i bubreka zaraziti.

»Ne, ne pukati ga nedam niti za čiel sviet.« — veli Purič i na celom tielu drhće od straha pred boljum pri pukanju.

»Je, pak zakaj ne?« — zapita ga — Plant.

»Jer ja to nebi mogel zdržati.« — odgovori Purič.

»Ah, a kak nebi mogel . . .« — veli Gjura — »em to nikaj nebolli, dapače još godi, kak čohanje tam gde srbi.«

»Dobro je — sve je to dobro« — veli

Purič — »ali ga ja za to ipak nedam pukati.«

»Meni se sve čini« — veli Gjura — »vas je strah pred boljom?«

— »To je sve moguće« — odgovori Purič.

Gjura si jedno malo premisljava, a onda se na jedankrat predomisli i potajno nasmieši, konačno veli: »Izbilja!« — Jeli ste već čuli o mojoj novoj mašini za pukanje zubih?«

»Kaj?« — nasmeje se Purič — mašina za zube pukati?«

»Nikaj se nasmijte Purič, jer drugčije bude iz vas puran,« zgrozi se Gjura — »to je takova fundamentalna mašina, da fundamentalniju nebi niti Kristof Kolumbus skupa svojem jajcem znašel, ali pak me i košta svetlih deset cekinov . . . za jednu sekundu je zub vani — čoviek niti nećuti, kak da bi ga buha vpičala, pak misli da je zub još uvijek nutri na svom mestu a stoprv vidí, da ga više nema, ako rukom posegne u usta, jer tak žegine iz istih, kak da bi ga odpuhnul, bolećega zuba . . . Većinom je ljudem preskupo, jer s mašinom nemogu izpod tri seksera pukati.«

»Forinta platim ako nebolli!« — vikne Purič.

vu Gyümölcshegyu zažgala parma Kamenar Janoša i sa svim, kaj je vu njoj bilo je zgorela. Kvara je 400 korun. To je najžalostneše, da je ne bilo asekulerano. Veliju da je ognja negdo nasramoto napravil

— **Pozorište na automobilu.** Automobil, danas je sasvim osvojio svijet. Na njemu se vu stranom svotu vozi sve što hoće, da bude veliki gospodin, na njemu bježe zaljubljeni parovi, na njemu se prenose mrtvaci do roblja, i td.

Sad je dobio još jednu novu ulogu. Jedan upravitelj pozorišta u Kanadi naručio je u najvećoj američkoj tvornici nekoliko automobila na kojima će prevoziti cijelo svoje pozorište. Jedna prostrana kola udešena su tako da se za čas mogu pretvoriti u pozornicu, na drugom će se kolima prenositi kulise; na trećim druge sitnije potrebe pozorišne, a na četvrtim će prevoziti glumce i glumice. I tako je automobil dobio još jednu novu ulogu, a Amerikanci još jednu novu vrstu putujućeg pozorišta.

— **Neobične čitaonice.** Vu ogromnom kin. carstvu sasvim je prirodno da je ogromna i azbuka: treba znati otprilike nekoliko tri hiljade pisarskih znakova pa tek onda može čitati i najprostije stvari. Štampa nešto znači samo ako ima veliki broj koji ju razumiju. Vu Kini ih naravno ne može biti mnogo. Ali su se Kinezi domislili kako će ovomenuzlu doskočiti. U Pekingu na primjer, ima gotovo na svakom čošku po jedan čovjek bez prestranka na glas čita sve novine i u isto ih vrijeme komentariše. Te male čitaonice, koje su vazda pune slušalaca, veoma naliče na kapelice. Nedavno jedna je Evropska vlast pokušala da joj kineska vlada da pravo da samo ona može držati te »dućane za čitanje;« ali nije mogla uspjeti, jer ono što najviše mami sluša-

oce, to su članci u kojima se grde stranci, a te bi članke Evropljani sigurno preskakali pri čitanju.

— **Fonograf — reporter.** Najnoviji pronalazak, koji će biti od koristi novinari- ma i ljudima od posla, to je jedna mala mašina, mali fonograf, koji se može nositi u žepu. Kad novinar hoće da interviuje neku ličnost, on samo okrene aparat i počne stavljati pitanja. Ličnost koju novinar ispituje, također dobiva ovim pronalaskom jer ne mora ponavljati, ono, što je već jednom rekla.

— **Proročanstva uz novijega doba** najstavnijoj savremenoj glumici Eleonori Duse, prorekla je sudbinu njezina rođena majka. Kad joj je bilo tek nekoliko dana, strpali su ju u košaricu i poneli u Mletke na krštenje. Na čelu povorke koracao je svećenik. Roditelji su se ne malo zadivili, kad su vidjeli gdje iz jedne stražarnice iza- dje straža austrijskih vojnika, koji su tada držali Mijetke, i podade počast jer je misli- la da se prenašaju relikvije kojega sveca »Vojnici odaju počast mojoj kćeri, djetetu prostih seljaka!« kliknula je majka male Eleonore. »Onda će ona biti nešto veliko; div- vit će joj se u kraljevi i kraljice!« Ovoj će- titoj duši ne bijaše sudjeno, da vidi kako se njezino proročanstvo ispunilo, jer je umr- la kad je Eleonori bilo tek četrnaest godi- na. — Gospodja Sarno, udova ubijenog — predsjednika francuske republike, ima jed- nog maloindijskog idola, za koji je vezana čudna istorija. Još kad joj je muž bio običan član parlamenta i kad nije bilo ni misli- li da će on kadgod postati predsjednikom republike, dao mu je tog idola na poklon jedan njegov prijatelj, koji se baš vratio iz Indije, ali mu je rekao, da je za taj idol vezana legenda, da će onaj, koju ima onu

relikviju, dospeti do vladarske moći, ali da neće umrijeti prirodnom smrću. Ta legenda mora da ima nečega stvarnog. — reče pri- jatelj, — jer je ovaj idol bio svojina dinas- tije Kavurnosa, čiji su svi članovi svršili neprirodnom smrću. Zna se da je i Sarno poginuo od ubilačke ruka, kad je dospio na najviši položaj u Francuskoj.

»Pogledaj mi u lice!« rekao je slijepac i konjušar ga poslušao. »Ja ti proričem, da ćeš jednog dana dospjeti do velike vlasti i da ćeš biti desna ruka vladarimu,« rekao je slijepac proročanskim tonom. Konjušar je ovu stvar smatra za šalu, pa ju je ispri- čao svojim prijateljima, koji mu zbog toga dadoše nadimak »velik vojvoda.« Ali gle ču- da, taj momak, pošto je najprije bio gjokej, pa onda sluga vojvode od Luke, postao je kasnije ministrom financija vojvodine Carme — riječja, to bijaše slavni ministar barun Vard.

— **Muraszerdahelyski biki.** Obćina Muraszerdahely je 1906. aprila 30-ga do- končala, da bude obćinske bike na licitaciji prodala, ar obćinu vnogo košta izdržanje bikov. Obćinski notariuš je poleg zakona na varmegjije apelliral ovu stvar. Varmegjija je 1907. leta 13-ga majuša na svojem spravi- šću odredila, da se biki nesmeju prodati, nego bike mora i na dalje obćina hraniti. I to je varmegjija poleg zakona odredila, ar ako bi se biki prodali, nebi iz toga cela obćina hasna imela, nego samo oni, koji bi bike kupili. Zbog toga je varmegjija odgo- vornost obćine izrekla i to obćini po var- megjiskim velikim sudcu na znanje dala

— **Zaruki.** Végh Mihály učitelj m. kr. državne željezničke škole iz Broda si je za- ručil Kollarić Marišku iz Csáktornye.

»Ako budete samo čutili da je vani tak nekošta niti fillér.« — Osiguraval je Gjura Purića. — A Purić ga opet strahom zapita:

»Ali vi ga nebudete sami svojom ru- kom pukali?»

»Ja vas se niti nedotaknem — to sve učini mašina.« — veli Gjuro.

»A gde vam je ta mašina?« — zapita Purić.

»Gore na sieniku« — odgovori Plant — »hodte samo sa mnom.»

I Purić ide. — Plant si nekaj vzeme iz svoje komore sobom, zatim dozove malo- ga kravara te mu nekaj u uho šapće, — konačno otida sva trojica u škedenj. Gjura je uzput na dugo i kratko pripoviedal, kak je on za tu mašinu zaznal i kak ju je konačno i kupil samo da olakša boli svim nevoljnim šćrbam. Mašina je spravljena gore posve pod krovom, na sieniku, blizu nje se nesme dojt, ali betežni zub se mora šnjom spojiti, makar na kakov goder način. — On anda otide gore na nahizje škedenja, gdje se je razna ropotarija nahadjala te obrne ne- koliko krat perutnice vetrnjaka da je ružilo kak u melinu zatim spusti dole do luknje sienika, gde je Purić stal i čekal oslobodje- nje nekakovo vuže a zatim je i sam došel dole. Sad je jakom strunjom od guslih svezal betežnoga zuba, a ovu istrunju opet svezal za ono vuže, koje je od mašine do sienika pustil i sad je anda bil zub sa ma- šinom spojen. Gjura sad opet otide gore do mašine te onde i opet čini ruženje obrača- njem vetrnjaka, kak da cielog sela žito snaži, zatim zapita odzogor Purića jeli je

zub već vani. Ov dakako posve veselo po- segne rukom u usta, ali zub je još na svo- jem mestu. Sada Plant pričme gore vetrnja- ka obračati kak da je obnored, a u to se mali kravar došulja odzad do Purića te ga turne tak čvrsto i n-nadao, da ov padne kroz luknju sienika dole u sieniku na kup siena. Tako je bilo med Plantom i malom kravarom dogovoreno.

Silom maloga kravara gurnjeni Purić jakim glasom, na to rekuć zaruči kak na- streljeni medved i padne dole na sieno, a zub? . . . On je na strunji privezan ober njega visel i se u prostoru nihal. Još jedan kral Gjura gore obrne perutnicu i onda za- pita dole:

»No, jeli je vani?»

»Meni se čini, da je.« — zaslivče u si- eniku Purić,

— »Pak kak vam je bilo?« — zapita Gjura.

»Ja niti sam neznam« — odgovori Pu- rić plačnim glasom — »najprije sam videl samo jednu zviezdu na nebu, ali odmah za- tim je bilo puno nebo zviezdih, a pred me- nom se je otvoril vulkan »Vezuv« i još 2 te su počeli ognja i lavu rigati!»

— »Pak zar vas je bolelo?« — opet Gjura.

»Ja neznam«, — odgovori Purić — to vam nemogu kazati, — jer ono kaj sem u tom hipu čutil, vierujte mi da neznam, kaj je bilo, jeli to bila bol ili kaj drugo.»

»A kaj bi bilo, — nikaj nije bilo.« — veli Plant — »to znam da bolelo nije.»

Purić se je iza toga zvklel iz sineni- ka te nije nikaj rekel, već si je samo svoje

misli; pak makar se je i veselil nad tim, da se je vraga koj ga je dan i noć mučil, riešil ipak ga je ta mašinerija i operacija jedno malo dražila. On je doduše — Gjuri Plantu platil za to jedan forint, a malomu kravaru pol forinta, ali pod tum pogodbum da o tom mašinom zuba pukanju nikada nikomu nikaj nepovedaju. Oni su mu to o- bećali i rieć su održali.

Pošto pako si je to mašinsko zuba pu- kanje odmah prvi krat lice tak zmožno os- viettlalo, odredil je Gjura šnjom, tom najme mašinom i nadalje baratati pak je drugi — pod nju došet birovovali mali, stoprv deset godinah stari sin. Kajti pak ga gori nahizju škedenja bilo tamno, to se je Gjuri dogodila ta nezgoda, da je detecovoga betežnoga zuba sa još jednim zdravim skupa svezal, i kad je mašina na poznati nam način pričela svoju zadaću svršiti koprcal se je bi- rovovali detec strašnim kričanjem i tulenjem u zraku nad sienikom na čvrstoj strunji za zub viseći. U toj stiski Gjura hitro prereže strunju a dečko odbeži škernjevećci i cvile- či domov k japi. Ov je to cielo zubarstvo predal sudu, koj je Gjuru za to postal na četiri tjedna u buturnicu. I na ov način — sam ja to zaznal i dajem ovde — »Orbi et urbi na znanje.

Četiri tjedna bude Gjura imal vrieme- na nad tum mašinom studirovati, — Bog zna jeli bude posve novu iznašel ili samo na ovoj staroj gde kaj preinačil i tako po- pravil? —

Em Kollay.

Gabona árak. — Cienna žitka

mmáza	1 m-cent,	kor. fill.
Buza	pšenica	17.00—
Rozs	Hrż	14.00—
Arpa	Ječmen	13.00—
Zab	Zob	14.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	12.40—
Fehér bab uj	Grah beli	16.00—
Sárga bab	» žuti	12.00—
Vegyes bab	» změšan	12.00—
Kendermag	Konopljeno seme	20.00—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Koščice	18.50—
Bükköny	Grahorka	12.00—

Világkiállítás Szt. Louis 1904 legfőbb kitüntetés Grand Prix

Globusz
fém-tisztító kivonat

minden más tisztítószer felülmúl

Egy jó karban levő

szikvizgyár

jutányos áron eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Szőlőoltványok

ministerlegelőírt minőségben, 17 faj csemege, 19 borfajban, háromféle alanyon, fajtisztán, megszűszes talajra is

Gyökeres vessző Portalis, Solomis, Monticola, Aramon, Rupentris, Gamin No. 1. és 2. kapható,

Vállalati szőlőtelep-nél
BILLÉD,
Torontál megye.

Legolcsóbb árak!
Készlet:
271.000 oltvány, 250.000 gyökeres.
934 8-10 AZ INTÉZŐSÉG

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziasszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalom-ostillapító szernek bizonyult kísérvények, csezelés és megpróbálások...
...és, bedörzsölés képpen használva.
Figyelmeztetés. — Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá kell lennünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2. — és egyaránt minden gyógyszerboltban kapható. — Forgatók: Török Izsák gyógyszerkereskedés, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzem az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatunk:

Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyszemes aszál-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Necsak olvasni

hanem megis kell kísérlni BERGMANN és TÁRSA, Dresden és Tetschen a/E régen bevált, győzítő hatású

Steckenpferd lilium-tej-szappanát

azelőtt Bergmann-féle lilium-tejszappant (Jegy: 2 Bergmänner) hogy szeplőktől ment, fehér arcból, valamint gyengéd arcszint nyerjünk.

Darabja 80 fillér-ért kapható:

Stráhia Testvérek-nél
Csáktornya.

971 37—50

Perlakon a nagyvendéglő mellett egy 977 4—4

üzlethelyiség
(kereskedésnek, pék- vagy mészárosnak különösen alkalmas)

kiadó.

Bővebbet ugyanott Mlinarics Györgynél.

Császárfürdő BUDA PESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmasrend tulajdoná. Első rangu kenes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kö- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivós és belégzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolíd kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld 888 5—16 Az igazgatóság.

Osztálysorsjegyek

eredeti árban

I. osztály:
1 egész K. 12. — 1 fél K. 6. — 1 negyed K. 3
II nyolczad K. 1.50

kaphatók:

Strausz Sándor
könyvkereskedésében
Csáktornyan.

Tisztíts csak

Globusz
fém-tisztító kivonat

A legjobb tisztítószer a világon

OBAN TISZTÍT, mint minden más fém-tisztítószer.

Az 1904. St. Louisi világkiállításán „GRAND PRIX.”

Mosható aranylakk a GOLDON

Kapható arany, ezüst, réz és tüz-vörös színben

Strausz Sándor
könyvkereskedésében
Csáktornyan.

1 készlet ára 50 fillér.

vu Gyümölcshegyu zažgala parma Kamenar Janoša i sa svim, kaj je vu njoj bilo je zgorela. Kvara je 400 korun. To je najžalostneše, da je ne bilo asekulano. Veliju da je ognja negdo nasramoto napravil

— **Pozorište na automobilu.** Automobil, danas je sasvim osvojio svijet. Na njemu se vu stranom svotu vozi sve što hoće, da bude veliki gospodin, na njemu bježe zaljubljeni parovi, na njemu se prenose mrtvaci do roblja, i td.

Sad je dobio još jednu novu ulogu. Jedan upravitelj pozorišta u Kanadi naručio je u najvećoj američanskoj tvornici nekoliko automobila na kojima će prevoziti cijelo svoje pozorište. Jedna prostrana kola udešena su lako da se za čas mogu pretvoriti u pozornicu, na drugim će se kolima prenositi kulise; na trećim druge sitnije potrebe pozorišne, a na četvrtim će prevoziti glumce i glumice. I tako je automobil dobio još jednu novu ulogu, a Amerikanci još jednu novu vrstu putujućeg pozorišta.

— **Neobične čitaonice.** Vu ogromnom kin. carstvu sasvim je prirodno da je ogromna i azbuka: treba znati otprilike nekih tri hiljade pisarskih znakova pa tek onda moći čitati i najprostije stvari. Štampa nešto znači samo ako ima veliki broj koji ju razumiju. Vu Kini ih naravno ne može biti mnogo. Ali su se Kinezi domislili kako će ovomenzu doskočiti. U Pekingu na primjer, ima gotovo na svakom čošku po jedan čovjek bez prestranka na glas čita sve novine i u isto ih vrijeme komentariše. Te male čitaonice, koje su vazda pune slušalaca, veoma naliče na kapelice. Nedavno jedna je Evropska vlast pokušala da joj kineska vlada da pravo da samo ona može držati te »dućane za čitanje;» ali nije mogla uspjeti, jer ono što najviše mami sluša-

oce, to su članci u kojima se grde stranci, a te bi članke Evropljani sigurno preskakali pri čitanju.

— **Fonograf — reporter.** Najnoviji pronalazak, koji će biti od koristi novinarima i ljudima od posla, to je jedna mala mašina, mali fonograf, koji se može nositi u žepu. Kad novinar hoće da intervjue neku ličnost, on samo okrene aparat i počne stavljati pitanja. Ličnost koju novinar ispituje, takodjer dobiva ovim pronalaskom jer ne mora ponavljati, ono, što je već jednom rekla.

— **Proročanstva uz novijega doba** najstavnijoj savremenoj glumici Eleonori Duse, prorekla je sudbinu njezina rođena majka. Kad joj je bilo tek nekoliko dana, strpali su ju u košaricu i poneli u Mletke na krštenje. Na čelu povorke koracao je svećenik. Roditelji su se ne malo zadivili, kad su vidjeli gdje iz jedne stražarnice izadje straža austrijskih vojnika, koji su tada držali Mletke, i podaje počast jer je mislila da se prenašaju relikvije kojega sveca »Vojnici odaju počast mojoj kćeri, djetetu prostih seljaka!» kliknula je majka male Eleonore. »Onda će ona biti nešto veliko; divit će joj se i kraljevi i kraljice!» Ovoj čes titoj duši ne bijaše sudjeno, da vidi kako se njezino proročanstvo ispunilo, jer je umrla kad je Eleonori bilo tek četrnaest godina. — Gospodja Sarno, udova ubijenog — predsjednika francuske republike, ima jednog malindijskog idola, za koji je vezana čudna istorija. Još kad joj je muž bio običan član parlamenta i kad nije bilo ni misliti da će on kadgod postati oredsjednikom republike, dao mu je tog idola na poklon jedan njegov prijatelj, koji se baš vratio iz Indije, ali mu je rekao, da je za taj idol vezana legenda, da će onaj, koju ima onu

relikviju, dospeti do vladarske moći, ali da neće umrijeti prirodnom smrću. Ta legenda mora da ima nečega stvarnog, — reče prijatelj, — jer je ovaj idol bio svojina dinastije Kavcnrosa, čiji su svi članovi svršili neprirodnom smrću. Zna se da je i Sarno poginuo od ubilačke ruka, kad je dospio na najviši položaj u Francuskoj.

»Pogledaj mi u lice!» rekao je slijepac i konjušar ga poslušao. »Ja ti proričem, da ćeš jednog dana dospjeti do velike vlasti i da ćeš biti desna ruka vladarimu,» rekao je slijepac proročanskim tonom. Konjušar je ovu stvar smatra za šalu, pa ju je ispričao svojim prijateljima, koji mu zbog toga dadoše nadimak »velik vojvoda.« Ali gle ču-da, taj momak, pošto je najprije bio gjokej, pa onda sluga vojvode od Luke, postao je kasnije ministrom financija vojvodine Carme — riječju, to bijaše slavni ministar barun Vard.

— **Muraszerdahelyski biki.** Občina Muraszerdahely je 1906. aprila 30-ga dokončala, da bude občinske bike na licitaciji prodala, ar občinu vnogo košta izdržanje bikov. Občinski notariuš je poleg zakona na varmeggije apelliral ovu stvar. Varmeggija je 1907. leta 13-ga majuša na svojem spravišču odredila, da se biki nesmeju prodati, nego bike mora i na dalje občina hraniti. I to je varmeggija poleg zakona odredila, ar ako bi se biki prodali, nebi iz toga cela občina hasna imela, nego samo oni, koji bi bike kupili. Zbog toga je varmeggija odgovornost občine izrekla i to obćini po varmeggijnskim velikim sudcu na znanje dala.

— **Zaruki.** Végh Mihály učitelj m. kr. državne željezničke škole iz Broda si je zaručil Kollaric Marišku iz Csáktornye.

»Ako budete samo čutili da je vani tak nekošta niti filler.» — Osiguraval je Gjura Purića. — A Purić ga opet strahom zapita:

»Ali vi ga nebudete sami svojom rukom pukali?»

»Ja vas se niti nedotaknem — to sve učini mašina.» — veli Gjuro.

»A gde vam je ta mašina?» — zapita Purić.

»Gore na sieniku» — odgovori Plant — »hodte samo sa mnom.»

I Purić ide. — Plant si nekaj vzeme iz svoje komore sobom, zatim dozove maloga kravara te mu nekaj u uho šapče, — konačno otidu sva trojica u škedenj. Gjura je uzput na dugo i kratko pripoviedal, kak je on za tu mašinu zaznal i kak ju je konačno i kupil samo da olakša boli svim nevoljnim šćrlam. Mašina je spravljena gore posve pod krovom, na sieniku, blizu nje se nesme dojt, ali betežni zub se mora šnjom spojiti, makar na kakov goder način. — On anda otide gore na nahizje škednja, gdje se je razna ropotarija nahadjala te obrne nekoliko krat perutnice vetrnjaka da je ružilo kak u melinu zatim spusti dole do luknje sienika, gde je Purić stal i čekal oslobodjenje nekakovo vuže a zatim je i sam došel dole. Sad je jakom strunjom od gusliih svezal betežnoga zuba, a ovu istrunju opet svezal za ono vuže, koje je od mašine do sienika pustil i sad je anda bil zub sa mašinom spojen. Gjura sad opet otide gore do mašine te onde i opet čini ruženje obračanjem vetrnjaka, kak da cielog sela žito snaži, zatim zapita odozgor Purića jeli je

zub već vani. Ov dakako posve veselo posegne rukom u usta, ali zub je još na svojem mestu. Sada Plant pričme gore vetrnjaka obračati kak da je obnored, a u to se mali kravar došulja odzad do Purića te ga turne tak čvrsto i n.nadao, da ov padne kroz luknju sienika dole u sieniku na kup siena. Tako je bilo med Plantom i malom kravarom dogovoreno.

Silom maloga kravara gurnjeni Purić jakim glasom, na to rekuć zaruči kak nastreljeni medved i padne dole na sieno, a zub? . . . On je na strunji privezan ober njega visel i se u prostoru nihal. Još jedan krat Gjura gore obrne perutnicu i onda zapita dole:

»No, jeli je van?»

»Meni se čini, da je.» — zaslivče u sieniku Purić,

— »Pak kak vam je bilo?» — zapita Gjura.

»Ja niti sam neznam.» — odgovori Purić plačnim glasom — »najprije sam videl samo jednu zviezdu na nebu, ali odmah zatim je bilo puno nebo zviezdih, a pred menom se je otvoril vulkan »Vezuv« i još 2 te su počeli ognja i lavu rigatili.»

— »Pak zar vas je bolelo?» — opet Gjura.

»Ja neznam, — odgovori Purić — to vam nemogu kazati, — jer ono kaj sem u tom hipu čutil, vierujte mi da neznam, kaj je bilo, jeli to bila bol ili kaj drugo.»

»A kaj bi bilo, — nikaj nije bilo.» — veli Plant — »to znam da bolelo nije.»

Purić se je iza toga zveknel iz sinenika te nije nikaj rekel, već si je samo svoje

misli; pak makar se je i veselil nad tim, da se je vraga koj ga je dan i noć mučil, rieši ipak ga je ta mašinerija i operacija jedno malo dražila. On je doduše — Gjuri Plantu platil za to jedan forint, a malomu kravaru pol forinta, ali pod tum pogodbum da o tom mašinom zuba pukanju nikada nikomu nikaj nepovedaju. Oni su mu to obećali i rieč su održali.

Pošto pako si je to mašinsko zuba pukanje odmah prvi krat lice tak zmožno osvietlalo, odredil je Gjura šnjom, tom najme mašinom i nadalje baratati pak je drugi — pod nju došet birovovali mali, stoprv deset godinah stari sin. Kajti pak ga gori nahizju škednja bilo tamno, to se je Gjuri dogodila ta nezgoda, da je dececovoga betežnoga zuba sa još jednim zdravim skupa svezal, i kad je mašina na poznati nam način pričela svoju zadaću svršiti koprcal se je birovovali dešć strašnim kricanjem i tulenjem u zraku nad sienikom na čvrstoj strunji za zub viseći. U toj stiski Gjura hitro prezeče strunju a dečko odbeži škrnjevcici i cvileći domov k japi. Ov je to cielo zubarstvo predal sudu, koj je Gjuru za to poslal na četiri tjedna u buturnicu. I na ov način — sam ja to zaznal i dajem ovde — »Orbi et urbi na znanje.

Četiri tjedna bude Gjura imal vrijeme na nad tum mašinom študirovati, — Bog zna jeli bude posve novu iznašel ili samo na ovoj staroj gde kaj preinačil i tako popravil? —

Em Kollay.

Gabona árak. — Ciena žitka

mmázsa	1 m-cent,	kor. fill.
Buza	pšenica	17.00—
Rozs	Hrż	14.00—
Arpa	Ječmen	13.00—
Zab	Zob	14.00—
Kukoricza új	Kuruza nova	12.40—
Fehér bab új	Grah beli	16.00—
Sárga bab	→ žuti	12.00—
Vegyes bab	→ změšan	12.00—
Kendermag	Konopljeno seme	20.00—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Koščice	18.50—
Bükköny	Grahorka	12.00—

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legutányosabb árak mellett ajánlatok:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyszemes azzál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Világkiállítás Szt. Louis 1904 legjobb kitüntetés Grand Prix

Globusz
fémfiszító kivonat
minden más tisztítószer felülül

~~~~~  
Egy jó karban levő

**szikvizgyár**

jutányos áron eladó.  
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

**Szőlőoltványok**  
ministerilegelőirt minőségben,  
17 faj csemege, 19 borfajban, háromféle alanyon, fajtisztán, megsz. talajra is

Gyökeres vessző Portalis, Solomis, Monticola, Aramon, Rupentris, Gamin No. 1. és 2. kapható,  
**Vállalati szőlőtelep-nél**  
BILLÉD,  
Torontál megye.  
**Legolcsóbb árak!**  
Készlet:  
271.000 oltvány, 250.000 gyökeres.  
934 8-10 AZ INTÉZŐSÉG

**Necsak olvasni**  
hanem megis kell kísérteni **BERGMANN és TÁRSA**, Dresden és Tetschen a/E régen bevált, gyógyító hatású  
**Steckenpferd lilium-tej-szappanát**  
azelőtt Bergmann-féle liliumtejszappant (egy: 2 Bergmänner) hogy szeplőktől ment, fehér arcbrót, valamint gyengéd arcszint nyerünk.  
Darabja 80 fillér-ért kapható:  
**Stráhia TestVérék-nél**  
Csáktornya.  
971 37—50

**Osztálysorsjegyek**

eredeti árban  
I. osztály:  
1 egész K. 12. — 1 fél K. 6. — 1 negyed K. 3  
II. osztály:  
1 nyolczad K. 1.50  
kaphatók:  
**Strausz Sándor**  
könyvkereskedésében  
Csáktornyan.

Perlakon a nagyvendéglő mellett egy 977 4—4  
**üzlethelyiség**  
(kereskedésnek, pék- vagy mészárosnak különösen alkalmas)

**kiadó.**

Bővebbet ugyanott  
Mlinarics Györgynél.

~~~~~  
Császárfürdő BUDA PESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmasrend tulajdoná. Első rangu kenes hévízü gyógy-fürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivós és belégzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak.
Prospektust ingyen és bérmentve küld
888 5—16 Az igazgatóság.

Az 1904. St. Louis világkiállításán „GRAND PRIX.”
Tisztíts csak
GLOBUSZ FÉMFISZÍTÓ KIVONAT
A legjobb tisztítószer a világon
OBBAN TISZTÍT, mint minden más fémfiszítószer.

Mosható aranylakk a GOLDON

Kapható arany, ezüst, réz és tüz-vörös színben
Strausz Sándor
könyvkereskedésében
Csáktornyan.
1 készlet ára 50 fillér.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller
pótlék
egy régióknak bizonyult hásszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalom-ostillapító szernek bizonyult kísérvényénél, cözszál és meggybűlések...
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjelvényessel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K — 80, K 1.60 és K 2.— és ágyasólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török főszef gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerüzára az „Arany országlaboz”, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

A szőlő peronoszporája ellen
 való védekezéshez általánosan elismert legjobb
 és ma egyuttal a legolcsóbb anyag a
**Dr. ASCHENBRANDT-féle
 Bordói-Por.**

Ara Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á klg. 82 fill.
 10 és 5 klg.-mos zsákokban 86 fill., valamint
 2 kilogrammos dobozokban á klg. 87 fill.

Használata olcsó és biztos, előállítás a gyors,
 a levélhez a legjobban tapad, a permetezőt
 sohasem dugítja.

A magyar óvári m. kir. gazdasági
 akadémia növényélettani állomása
 kísérletének fényes eredménye, szá-
 mos magyar gazda bizonyítványa
 bárkinek díjtalanul megküldetik.

A bordói por ezenkívül kiténő er-
 deménnyel használható a burgonyavész ellen,
 gyümölcsfák permetezésére és baromfiólk
 fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad és ismertető-füzetet
 díjmentesen küld a

Magy. Mezőgazdák Szövetkezete
 Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

TÓDOR R. utódánál, CSAKTORNYA.

7-8 026

Csak Pecsornik Ottónál.

Szilvapálinka, törköly, méz-
 szörp és borseprő.
Líterje 2 koronától feljebb
 kapható:

Pecsornik Otto korcsmáros
 és bábosnál

866 0-10 Csáktornya, Deák-utca.

Samo pri Pecsornik Ottou

Slivovica, drop, meden sla-
 dorača i vinskodroždje.
Jeden líter od 2 korune višje

dobiva se pri:

Pecsornik Otto krčmaru
 i licítaru

Csáktornya, Deák-utca.

Samo pri Pecsornik Ottou

1886-évtől kezdve

Od 1886-ig počešnji.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélczim: 872 22-52

„AGRARIA“ Budapest, Vác-út 2.

Ne higgye el, hanem győződjék meg róla.

hogy van cég, ahol hihetetlenül olcsón,
 (értsd nem a minőség rovására olcsón)
 vásárolhat és zárolhat: Első minőségű, se-
 lyemszítaszövetet, keveretlen tiszta gépkenő
 olajat, henger és kenő olajat eredeti „Uszó“
 kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítőanya-
 gokat, szerelvényeket, malomszerszámokat,
 vasrészeket, eszközöket, modern köz-
 lőműveket, szijákat.

Ez a cég:

SCHVARGZ JÓZSEF

és Társa,

műszaki iroda és raktár. —

Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körút 26.

864 20-52

